

Begrijpend lezen 3.0

Tekstboekje E7

Dit Tekstboekje hoort bij
Opgavenboekje E7.

1

Taak 1

Voorbeeldteksten

Voorbeeldtekst 1

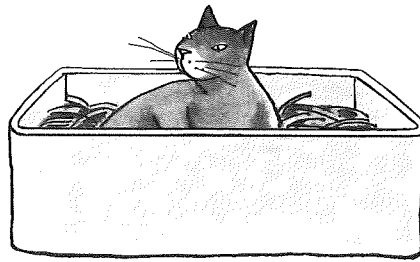
Nederlanders sporten meer

Nederlanders sporten iets meer dan tien jaar geleden, maar op basisscholen kan het veel beter. Dat staat in een groot onderzoek.

Basisscholen mogen zelf bepalen 1 ze gymles geven. Op één op de vijf scholen is dat maar een uur per week. Volgens politici is dat veel te weinig. Ze vinden dat kinderen zeker twee tot drie uur per week moeten gymmen.

Voorbeeldtekst 2

Hieronder zie je het begin van een tekst.
De rest van de tekst kun je niet zien.

Dozen van piepschuim voor zwerfkatten

Het is koud buiten en daarom schuilen veel zwerfkatten onder auto's. Maar dat kan best gevaarlijk zijn. Een dierenasiel in Lelystad maakt daarom speciale warmteboxen van piepschuim.

Voorbeeldtekst 3

1 'Huh?' begrijpen ze overal

2 Het klinkt misschien raar, maar 'huh?' – dat je weleens zegt als je iets niet
3 begrijpt – is een bijzonder woord. Het is namelijk één van de weinige
4 woorden die overal ter wereld worden begrepen.

5 Onderzoekers van de Radboud Universiteit in Nijmegen onderzochten
6 een groot aantal talen. Hieruit bleek dat het woordje 'huh' overal ter
7 wereld herkenning oproept. Overal wordt het gebruikt als een
8 uitdrukking die aangeeft dat je iets niet goed hebt begrepen. Dat is best
9 bijzonder, omdat woorden met dezelfde betekenis doorgaans in de ene
10 taal heel anders klinken dan in een andere taal. Een eenvoudig lijkend
11 woordje als 'huh' is dan ook best belangrijk in de communicatie tussen
12 personen met een verschillende taal.

Tekst 1

Soja op de pampa

Overal soja

“Kijk, de bonen zitten in peulen.” Pedro trekt een handvol sojaplanten uit de aarde. Hij leidt ons rond over de sojavelden. We staan in het midden van een grote vlakte, vlakbij het stadje waar hij woont. Overal waar je kijkt, groeit soja. “Er wonen hier weinig boeren meer”, vertelt Pedro. “1”. Op soja-plantages zijn bijna geen mensen nodig. Alles gaat met reuzenmachines, vliegtuigjes en computers.”

Pampa

Het uitgestrekte grasland van Argentinië heet de pampa. Vroeger stonden hier boerderijen en graasden er koeien. Nu is een groot deel van dit vruchtbare land bedekt met soja. Veel sojaplantages zijn groter dan vijftig voetbalvelden bij elkaar. De plantages worden niet beheerd door boeren, maar door bedrijven. Die bedrijven huren de grond van de boeren. Soja verbouwen is makkelijk. Je hoeft de grond niet om te ploegen, want je kunt het zaad zo op de aarde strooien.

Gif

Soja verbouwen heeft een nadeel. Er wordt veel gif op gespoten. Dat gebeurt vanuit de lucht met sproeivliegtuigjes. Door het gif gaat het onkruid dood dat tussen de soja groeit en sterven de schadelijke insecten. De sojaplanten blijven leven. Maar als de wind verkeerd staat, waait het gif ook naar 2. Joël (11) woont in een gebied waar vaak gif naartoe waaide. “Veel kinderen hebben nu last van huidziektes, allergieën en ademhalingsproblemen. Dat komt door het gif.”

Ziektes

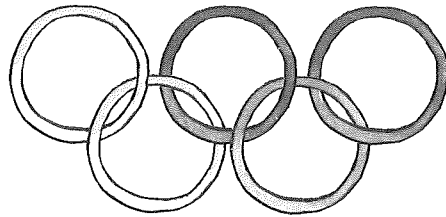
Joël vertelt verder. “In een andere buurt kwam het gif via de bodem in het drinkwater. De mensen daar waren woedend. Daarom gingen ze naar de rechter. Ze hadden bewijs dat het gif ernstige ziektes veroorzaakt. De rechter gaf hen gelijk. Degenen die verantwoordelijk waren 3 zijn naar de gevangenis gestuurd. Het gebruik van gif in de buurt van woonwijken is nu verboden.” Met een paar klasgenoten laat hij de sojavelden dicht bij school zien. “Lange tijd waren hier geen vogels en insecten meer te zien. Het gif had hen gedood. Maar nu zien we ze gelukkig weer.”

Laboratorium

Over de soja zelf 4. De meeste sojazaden worden namelijk sterker gemaakt in een laboratorium. Zo sterk dat sojaplanten niet doodgaan door gif. Sojabedrijven stellen dat het zonder gif en versterkte zaden onmogelijk is om voldoende soja te produceren. Maar tegenstanders beweren dat soja uit het laboratorium ernstige ziektes veroorzaakt. Volgens wetenschappers is dat echter niet te bewijzen. Ondertussen 5. Sommige sojaboeren gebruiken nu minder schadelijk gif. Ze letten beter op het milieu en de gezondheid van mensen. Hun soja heet ‘verantwoorde’ soja.

Tekst 2

Hieronder zie je het begin van een tekst.
De rest van de tekst kun je niet zien.

De geschiedenis van de Olympische Spelen

De Olympische Spelen zijn ruim honderd jaar geleden bedacht door de Franse baron Pierre de Coubertin. Hij hoopte dat mensen elkaar beter zouden begrijpen door samen te sporten. Helemaal origineel was zijn idee niet. In de oudheid waren er ook al Olympische Spelen.

Tekst 3

Hieronder zie je het begin van een tekst.
De rest van de tekst kun je niet zien.

Ontdek en leer – Maak je eigen waterzuivering

Nodig:

- glazen pot
- trechter
- watten
- zand
- steentjes
- slootwater
- koffiefilterzakjes

Tekst 4

1 Tijd voor actie!

2 Hé, komt daar iemand aan? Björn rekt zijn nek en kijkt door het raam naar
3 buiten. Hij heeft het goed gehoord. Vanaf zijn plekje aan het bureau kan hij
4 net een glimp opvangen van een bos wijduitstaand, rood haar. Hij grijnst.
5 Niet moeilijk te raden wie dat is: de buurvrouw.
6 Tien seconden later dringt de schelle, hoge stem van buurvrouw Daisy door
7 tot in zijn kamer. Nu kan het helemaal niet meer missen. Hij buigt zich weer
8 over het huiswerk. Een saaie opdracht, een taallesje ontleden. Jammer van
9 zijn tijd.
10 “Alles is overhoop gehaald en het parelsnoer van mijn oma is ook
11 verdwenen.”
12 Björn knippert met zijn ogen. Die zin staat niet in zijn taalles. Het is de stem
13 van Daisy, zelfs nog een octaaf hoger dan normaal.
14 Met een ruk schuift hij zijn bureaustoel achteruit. Zachtjes opent hij de
15 kamerdeur. Meer hoeft hij niet te doen. Woord voor woord kan hij het
16 verhaal van buurvrouw Daisy volgen.
17 “Oh, ik ben zo geschrokken, vanmorgen. Wie weet wat ze nog meer hebben
18 meegenomen. Ik heb nog geen tijd gehad om alles weer uit te zoeken en op
19 te ruimen. Ik mocht niets aanraken van de politie voordat zij er waren. En dat
20 duurde lang! Volgens de agent die ik aan de telefoon had, is er vannacht
21 maar liefst in vijftien huizen ingebroken!”
22 Vijftien! Björn kijkt in de spiegel en knikt zichzelf toe. Dit is veel belangrijker
23 dan een taallesje. Dit moeten de andere Slimbo’s weten. Met een klap knalt
24 hij het taalboek dicht en met een vastberaden gezicht loopt hij de
25 kledingkast in. Tijd voor actie!
26 Op de tast voelt Björn in de zak van zijn wollen vest. Hij haalt zijn zaklampje
27 eruit en knipt het aan. Een klein straaltje schijnt door de donkere kast.
28 Voorzichtig schuift hij de kleding opzij en laat hij het licht over de bodem van
29 de kast schijnen. Helemaal onderin steekt een schroef een eindje uit de
30 bodem. Niet te zien voor iemand die niets van de schroef af weet. Hij bukt
31 zich en draait de schroef een kwartslag. Er klinkt een zacht gezoem en de
32 achterwand van de kast schuift langzaam opzij. Hij stapt door de opening en
33 glimlacht. Handig hoor, een architect als vader. Er is vast niemand anders in
34 zijn klas die een geheime lift achter in zijn kast heeft zitten.
35 Björn houdt de zaklamp in zijn linkerhand en met zijn rechterhand draait hij
36 aan een lier. Geluidloos glijdt de lift omhoog tot aan de zolder. Of, beter
37 gezegd: tot aan het hoofdkwartier van de Slimbo’s. Dit gedeelte van de
38 zolder is op geen enkele andere manier te bereiken, want zijn vader heeft een
39 muur gemaakt tussen het hoofdkwartier en de rest van de zolder.
40 Björn stapt uit de lift en knipt de lamp in het hoofdkwartier aan. Zo, dat is
41 beter dan het flauwe lichtstraaltje dat uit de zaklamp komt. Hij moet niet
42 vergeten om binnenkort de batterijen weer eens op te laden. Snel loopt hij
43 naar de computer en start hem op. Terwijl hij wacht tot alle programma’s

44 geladen zijn, kijkt hij om zich heen. Achter in het hoofdkwartier staat een
45 grote kast. 'BLIJF AF' heeft Esmee er met grote, rode letters op geverfd.
46 Verder staat er een oude, blauwe bank met twee grote bijpassende stoelen.
47 Een zacht piepje geeft aan dat de computer startklaar is.
48 *Deze computer is beveiligd. Geef uw gebruikersnaam en uw wachtwoord.*
49 Björn schuift het toetsenbord naar zich toe en typt:
50 *Gebruikersnaam: voorzitter*
51 *Wachtwoord: rettizroov*
52 Een paar tellen later zit hij in het programma dat hij moet hebben. Hij houdt
53 zijn boodschap kort.
54 *Kom. Spoed!* Hij klikt op *Verzenden* en sluit het programma weer af.
55 Daarna ploft hij neer op de oude bank en graait in de bovenste la van het
56 kastje naar zijn aantekeningenboek. Binnen vijf minuten verwacht hij de
57 andere Slimbo's toch wel hier. Dat huiswerk moet maar wachten.

Tekst 5

1 Het dolfijnenkind

2 Marijn lijkt een hele gewone jongen. Lijkt, want als hij met zijn school een
3 dagje naar een dierentuin gaat, gebeurt er iets raars. Hij springt zomaar in
4 het bassin van de dolfijnen en zwemt met ze alsof hij nooit iets anders
5 gedaan heeft. En dat terwijl hij dacht dat hij helemaal niet kon zwemmen!

6 Zo begint het verhaal van de dertienjarige Marijn in het boek 'Het dolfijnen-
7 kind' van de Vlaamse schrijver Patrick Lagrou. Marijn is geboren op de
8 Bahama's, een eilandengroep vlakbij de oostkust van de Verenigde Staten.
9 Marijns moeder besluit hem mee terug te nemen naar zijn geboorte-eiland.
10 Dit om hem over zijn verleden te vertellen en hem zo een verklaring te geven
11 voor zijn vreemde gedrag in de dierentuin. Ze vertelt hem over
12 gebeurtenissen waar Marijn zich niets meer van kan herinneren en ... over
13 zijn vader die op de Bahama's is verdwenen.
14 Maar als Marijn op het eiland is, ontdekt hij dat daar een boel dingen niet in
15 de haak zijn. Want waarom durft niemand naar de oude vuurtoren? En wat
16 voert de hotelbaas allemaal in zijn schild? Marijn gaat op onderzoek uit en
17 komt erachter dat het verleden een nog lang niet afgesloten hoofdstuk is ...

18 'Het dolfijnenkind' is nou echt zo'n boek dat je in één ruk uit wilt lezen.
19 Schrijver Lagrou was vroeger diepzeeduiker en reisde de hele wereld af om
20 natuurreportages te maken. Voor zijn werk kwam hij ook op de Bahama's.
21 Waarschijnlijk komt het daardoor dat alles wat hij in het boek beschrijft zo
22 echt lijkt. Hij weet precies waar hij het over heeft. Zelfs erg onwaarschijnlijke
23 situaties worden in zijn boek nog geloofwaardig. Zoals de hulp die Marijn
24 krijgt van de dolfijn Derby als hij tijdens een orkaan in zee terechtkomt. Ook
25 draait de schrijver niet om de zaken heen, maar zegt gewoon waar het om
26 gaat. Als er bijvoorbeeld iemand wordt aangevallen door Derby, wordt dat op
27 zeer levendige wijze beschreven. Je kunt je voorstellen dat je dus wel een
28 beetje een sterke maag moet hebben als je dit boek leest!

29 Alexandra

Tekst 6

Regels voor het computergebruik

1. Je zoekt op internet naar informatie. Begin met zoeken in Leerwereld of op Kennisnet.
2. Als je per ongeluk op een site komt met iets wat je niet wilt zien of waarvan je schrikt, KLIK HET DAN WEG. Lukt dit niet, zet dan je beeldscherm uit en waarschuw je leerkracht.
3. Gebruik op een site alleen je voornaam. Geef nooit informatie, zoals je adres, telefoonnummer en dergelijke. Als dit toch nodig is, dan alleen met toestemming van je leerkracht.
4. Tijdens de computeropdrachten mag je niet naar muziek luisteren op je koptelefoon.
5. Houd je aan de afspraken en aan de opdracht die je hebt gekregen.
6. Als je leerkracht aangeeft dat je spelletjes mag doen, dan zijn dat alleen de spelletjes die op het bureaublad van de computer staan en dus geen spelletjes via internet. Wel mag je de sites bezoeken die zijn aangegeven in het computerlokaal.
7. Mocht je je herhaaldelijk niet aan de regels houden, dan volgen er maatregelen, zoals je ouders inlichten en een periode niet meer achter de computer.
8. Na gebruik van de koptelefoon moet je deze weer aan de haak hangen waar die hoort.
9. Zorg met je klasgenoten voor een opgeruimd lokaal. Wijs elkaar op slordigheden en help elkaar met opruimen.

2

Taak 2

Voorbeeldtekst

Voorbeeldtekst 1

Zakdoek

- 1** De zakdoek is al heel oud. De Grieken en de Romeinen snoten duizenden jaren geleden hun neus in een zakdoek. Maar na die tijd werden zakdoeken lang niet meer gebruikt. Pas in de middeleeuwen rond het jaar 1400 begonnen mensen van adel weer een zakdoek te gebruiken. Toch bleven gewone mensen tot ongeveer 1850 hun neus tussen de vingers snuiten. Tot die tijd was de zakdoek er vooral voor rijke mensen.
- 2** Normaal wordt een zakdoek dus gebruikt om je neus in te snuiten. Maar je kunt er ook andere dingen mee doen. Je kan de zakdoek voor je neus houden ter bescherming tegen stank. Je kan er je tranen mee drogen. Als het warm is, veeg je met een zakdoek het zweet van je voorhoofd. Ook kan je er iemand mee uitwrijven. Soms dragen mensen met carnaval een boerenzakdoek als sjaal. En je hebt vast wel eens een hond gezien met een zakdoek om de hals.
- 3** Vroeger gebruikten mensen stoffen zakdoeken. Tegenwoordig gebruiken de meeste mensen papieren zakdoeken. Deze worden ook wel wegwerp-zakdoeken genoemd. Ze zijn verpakt in een doos of in een plastic zakje. Papieren zakdoeken kunnen een geurtje zoals menthol hebben. Ook zijn er zakdoeken met een dun laagje zalf. Deze gebruik je als je een rode neus wilt voorkomen.

Tekst 1

Tips voor het schrijven van je eigen boek

Als je altijd al gedroomd hebt van het schrijven van je eigen boek, dan is dit je kans! Wij geven je een aantal handige tips om een boek te schrijven.

Schrijf je eigen verhaal

Trek je tijdens het schrijven niets aan van wat volwassenen, vrienden en vriendinnen vinden dat je moet schrijven. Jij hebt je eigen verhaal in je hoofd en dat moet eruit. Schrijf het helemaal op zoals jij dat wilt. Je kunt er later altijd nog van alles aan doen.

Klopt alles?

Hou wel steeds in de gaten of alles klopt. Als je bijvoorbeeld je hoofdpersoon eerst Dennis noemt, en later in het boek Dirk, wordt je verhaal onbegrijpelijk. In heel veel verhalen zien we bovendien dat de 1. Er staat bijvoorbeeld eerst dat de hoofdpersoon gisteren een dief te pakken heeft genomen. En vervolgens gaat de hoofdpersoon vandaag naar die dief op zoek. Dat kan natuurlijk niet. Let op dat jij bij het schrijven ook niet op zo'n manier de draad kwijtraakt. Je moet dan weer helemaal opnieuw beginnen om het verhaal te laten kloppen. Houd je 2 dus steeds goed in de gaten. Probeer die ook al van tevoren te bedenken. Houd daarbij ook in gedachten: een verhaal heeft een begin, een midden en een eind.

Tegenwoordige of verleden tijd?

Haal de tegenwoordige en de verleden tijd niet door elkaar. Als je bijvoorbeeld in de tegenwoordige tijd schrijft, 3.

Hoe loopt je verhaal af?

Heeft je verhaal 4? Het is voor je lezers belangrijk dat het boek ook echt een afloop heeft. Denk ook daar van tevoren goed over na. Het kan best zijn dat je helemaal aan het eind van het schrijven toch een nieuwe afloop verzint. Zolang alles blijft kloppen, is dat niet erg. Jij bent de schrijver en jij bepaalt wat je schrijft.

Beperk het aantal personages

Zorg ervoor dat je 5 personages gebruikt. Hou het eenvoudig, zodat je lezers het verhaal goed kunnen volgen.

Plaatjes

Maak van je geschreven verhaal geen stripboek. Wil je tekeningen toevoegen, 6. Een goede vuistregel is: maximaal één tekening per tien pagina's tekst. Gebruik tekeningen niet als vulling om je boek dikker te maken. Dat leest niet prettig.

Laat je verhaal controleren

Heb je je verhaal af? Wow! Je hebt een boek geschreven! Nu komt een lastig onderdeel. Het is belangrijk dat nu eerst een ander je verhaal leest. Dat moet iemand zijn die je vertrouwt. Je vader of een vriend(in) bijvoorbeeld. Of je juf of meester. Waarom is dit belangrijk? Iedere schrijver wordt als het ware blind voor dingen die niet kloppen in zijn verhaal. Hij heeft het al zo vaak gelezen dat hij automatisch over fouten heen leest. 7. Je hebt dus iemand nodig die je verhaal kritisch doorleest. Als er iets niet klopt, ben je er op deze manier op tijd bij.

Foutloos

Zorg dat er geen taalfouten in je boek staan. Jij bent de schrijver van een boek en dat boek ga je presenteren. Taalfouten horen niet thuis in een echt boek!

Zo, dit waren onze tips. Maar het echte werk is voor jou! Nu kun je aan de slag met je eigen boek. Veel succes!

Tekst 2

Hieronder zie je stukjes van een tekst.
De rest van de tekst kun je niet zien.

Geologie is één groot avontuur ...

Interview met een student geologie

Na de middelbare school was Jordy de Boer (23) nog niet direct overtuigd van aardwetenschappen als studie. "Toen ik klaar was met de middelbare school had ik meer het idee dat ik wilde vliegen; een beetje avontuur. Dat ging uiteindelijk niet door, maar via via kwam ik erachter dat aardwetenschappen wel een interessante opleiding was. Op de televisie keek ik graag naar programma's over geologie, dat interesseerde me gewoon. Zodoende heb ik mezelf ingeschreven aan de Vrije Universiteit in Amsterdam en het is alleen maar heel erg gaaf!"

Avontuur

Theorie en praktijk

Studierichtingen

Toekomst

Tekst 3

1 Ideeën voor een dagje Rotterdam

2 Welk kind in Nederland houdt nou niet van de verhalen uit de Gouden Eeuw
3 over onze dappere zeehelden? En wie droomt er niet weg bij de beelden van
4 de enorme cruiseschepen die in de grootste haven van Nederland te zien zijn?
5 Als jij geïnteresseerd bent in het heden en verleden van de Holland-Amerika
6 Lijn, in de zogenaamde havenbaronnen, in stadshavens en de Cruiseterminal,
7 moet je zeker eens een bezoek brengen aan het scheepvaartmuseum in
8 Rotterdam! Midden in het bruisende hart van Rotterdam ligt het Maritiem
9 Museum, het oudste scheepvaartmuseum van Nederland.
10 Al jarenlang vertelt het museum verhalen over de scheepsbouw en
11 scheepvaartgeschiedenis van ons land. Het museum is opgericht in 1874 en
12 is daarmee het oudste scheepvaartmuseum van Nederland.
13 Een bezoek aan dit prachtige museum kun je combineren met diverse
14 attracties in Rotterdam. Daarvoor bestaan er allerlei combinatietickets. Wat
15 dacht je bijvoorbeeld van het volgende idee?

16 Combinatieticket voor amfibiebus

17 Maak een unieke stadstour door Rotterdam met de amfibiebus. De firma
18 Plons Tours laat je vanuit een rijdende én varende bus op een spannende
19 manier kennismaken met Rotterdam en de haven. De amfibiebus rijdt langs
20 de mooiste plekken van de stad, zoals de Erasmusbrug, de Willemsbrug, de
21 Oude Haven, de kubuswoningen en de Euromast. Tijdens deze rondrit kom je
22 veel te weten over de geschiedenis en architectuur van Rotterdam. Na de
23 interessante stadsrit duik je met de touringcar het water van de Maas in voor
24 een rondvaart door de haven. De tour duurt 60 minuten.
25 Combineer deze tour met een bezoek aan het museum en maak zo op een
26 unieke manier kennis met Rotterdam en de haven.

Tekst 4

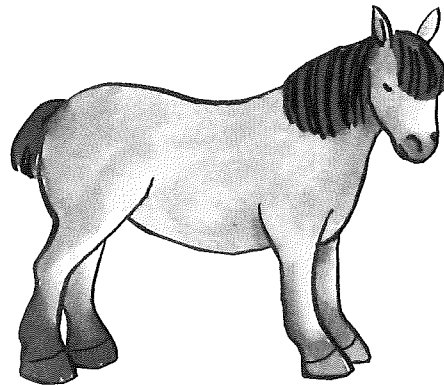
1 Agenda

2 Ik had in zijn agenda geschreven
3 zonder jou kan ik niet leven
4 ik wachtte tot hij het zag
5 en hoopte op zijn lach
6 hij schreef me op die prop
7 hou nou eens op

8 je moet A:
9 niet overdrijven
10 en B:
11 niet in mijn agenda schrijven.

Let op! Tekst 5 staat op de volgende bladzijde.

Tekst 5

- 1 Honderd jaar geleden maakten mensen voor hun vervoer en voor het werk op het land vaak gebruik van paarden. Ze werden als trekdieren ingezet. Alles gebeurde toen dus nog met échte paardenkrachten.
- 2 Er waren in die tijd nog maar weinig auto's. Paarden speelden een belangrijke rol bij reizen en vervoer. Ze werden dan bijvoorbeeld voor een koets gespannen en op die manier reisden mensen van de ene plaats naar de andere. Er waren zelfs paarden die langs een sloot liepen en boten met mensen voorttrokken. In de grote steden reed een paardentram. Daar hadden ze rails aangelegd voor de wagens, maar die wagens werden nog wel door paarden getrokken.
- 3 Paarden werden gebruikt als trekdier voor karren die door de straten gingen om producten af te leveren of spullen op te halen. Zo hielpen ze de melkman bijvoorbeeld. Die ging met zijn melkkar van deur tot deur en zijn kar werd dan getrokken door een paard. Vaak waren die paarden zo aan hun dagelijkse route gewend dat ze de weg kenden en vanzelf stil gingen staan als dat nodig was. Ook was er in die tijd op veel plaatsen nog een schillenboer. Hij kwam aardappelschillen en etensresten bij de mensen ophalen om dat weer als varkensvoer te verkopen. En dan had je nog de vodenman, die oude kleren ophaalde. Ook hun karren werden voortgetrokken door paarden.
- 4 Ook op boerderijen werden vaak paarden ingezet. Boeren hadden nog geen tractoren en dus spanden ze paarden voor hun landbouwwerktuigen, zoals ploegen of eggen.

- 5** In onze tijd worden paarden vooral als hobby en voor de sport gehouden. Je kunt nog wel paarden aan het werk zien bij de bereden politie. Dat zijn agenten die op paarden rijden en helpen de orde te bewaken op plekken waar veel mensen bij elkaar zijn, zoals bij voetbalwedstrijden of demonstraties. Paarden komen ook nog weleens goed van pas bij werk in het bos. Daar wordt gekapt en gesnoeid, en dat hout moet worden afgevoerd. Paarden slepen het afvalhout achter zich aan, hoe slecht begaanbaar het pad ook is.

3

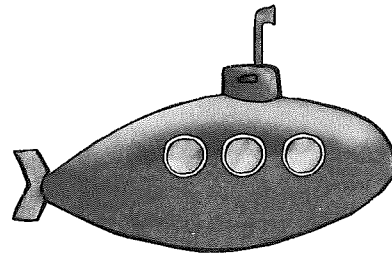
Taak 3

Tekst 1

Hieronder zie je delen van een tekst.
De rest van de tekst kun je niet zien.

Diep in de zee

Lijkt het jou ook zo spannend om met een echte onderzeeboot te mogen varen?
Diep in de zee in een heel andere wereld?
Joep Smits werkt op een onderzeeër en vaart al vele jaren op zee. We stellen hem enkele vragen. Misschien is dit beroep wel iets voor jou?

Is het werken op een onderzeeër gevaarlijk?

Wat is het verschil tussen een onderzeeboot en een duikboot?

Kun je douchen op een onderzeeboot?

Waarom kan een onderzeeboot varen zonder geluid te maken?

Waarom ben je op een onderzeeër gaan werken?

Welke opleiding heb je nodig om op een onderzeeër te kunnen gaan werken?

Bedankt voor het interview!

Tekst 2

1 Pas op!

2 “De bloemen!”, roept haar moeder. Kaja zit al in de auto. Kreun. Haar moeder
3 vergeet echt alles sinds ze verliefd is. Behoorlijk irritant!
4 “Kijk, hier zijn ze. Gordel vast!” Haar moeder rijdt de straat uit. Kaja ziet een
5 nog grotere verliefde glimlach om haar mond dan normaal. De hele auto
6 ruikt naar de bloemen die op de achterbank liggen. “Hein vindt het echt
7 geweldig dat je meekomt.” Kaja knikt. De nieuwe vriend van haar moeder,
8 Hein, is best aardig, maar wel een beetje een vreemd figuur.

9 Zodra ze op de grote weg zijn, komen ze in een file terecht. De glimlach van
10 haar moeder verdwijnt. “Wat vervelend nou. Ik wil niet te laat komen.”
11 “Is het ver rijden?”
12 “Meer dan een uur.” Ze doen er uiteindelijk bijna twee uur over. Kaja moet
13 wel tien keer aanhoren hoe haar moeder met Hein belt en zegt dat ze eraan
14 komen. Het begint al te schemeren als ze een bord passeren waarop staat:
15 Welkom in de provincie Overijssel. Kaja kijkt naar buiten. Het ziet er anders
16 uit dan thuis. Veel minder huizen. Veel meer groen. Bossen riet langs de
17 sloten. Koeien in de wei. Hier en daar een grote boerderij.

18 “Kijk uit!”, gilt ze opeens. Haar moeder geeft een ruk aan het stuur. Kaja
19 verwacht elk moment een bonk of een klap te horen van het dier dat ze in
20 een flits de weg over zag steken. Maar ze hoort niks. De auto schiet met
21 gierende remmen de berm in. De banden slippen in de modder en vlak voor
22 een boom komen ze tot stilstand. Trillend blijven ze allebei even zitten. Dan
23 geeft haar moeder gas.
24 Er klinkt een raar geluid en ze komen geen centimeter achteruit.
25 “O nee”, kreunt ze. “We zitten vast.” Ze geeft meer gas, maar dat helpt niks.
26 Kaja stapt uit. Het schemert al, maar er is nog net genoeg licht. Ze kijkt op de
27 weg. Gelukkig, nergens een gewond dier te zien. Ook geen sporen van bloed.
28 Ze loopt naar de overkant. Daar is een sloot. Ook niks.
29 “Wat sta je daar nou, Kaja. We zitten muurvast. Help liever duwen!”, roept
30 haar moeder. Kaja sjokt naar de auto en zet haar handen tegen de voorkant.
31 Haar moeder zet de auto in z’n achteruit en geeft gas. Kaja zet zich schrap en
32 duwt. De wielen draaien. Maar de auto komt niet van z’n plaats. Modder spat
33 omhoog onder de wielen vandaan. Algauw zitten haar jas en broek onder de
34 modder. Ze krijgt zelfs natte klodders op haar wang.

35 Kaja gaat even in de auto zitten om uit te rusten. Wat voor dier zag ze nou
36 oversteken? Het was geen konijn. Ook geen laagvliegende vogel. Misschien
37 was het een kat? Of een hond? Nee, die lopen anders.
38 “Nou, vooruit Kaja! We proberen het nog één keer!” Haar moeder geeft gas
39 en Kaja duwt nog één keer alsof haar leven er vanaf hangt. En ... het lukt!
40 Plots schiet de auto los. Nu kunnen ze gelukkig weer verder rijden.

41 Kaja's gedachten zijn alweer terug bij het dier dat ze over zag steken. Wat
42 was dat nou toch? Dat golvende lijf ... Het deed eigenlijk nog het meest
43 denken aan het dier op de poster boven haar bed. Maar ... het kan toch niet
44 waar zijn dat ze een zeehond gezien heeft?!

Tekst 3

Valkerij Schaap

Roofvogels en uilen, wie is daar niet van onder de indruk? Een roofvogel of een uil van dichtbij zien of zelfs vasthouden: die wens kan nu zomaar voor jou in vervulling gaan. Beleef een middag tussen de roofvogels, georganiseerd door Valkerij Schaap. Wij verzorgen de workshop 'Kids pronken met veren' voor kinderen van 7 t/m 13 jaar. Je moet wel onder begeleiding van een volwassene komen.

De roofvogels en de uilen beleef je echt van heel dichtbij: je krijgt een valkeniershandschoen aan zodat je ze zelf op je hand kunt houden. Vervolgens is er een pauze met een drankje en daarna vertellen we jullie over de vogels en mogen jullie natuurlijk ook vragen aan ons stellen. De middag eindigen we met het laten vliegen van de roofvogels en uilen. Spannend!

Na deze middag zul je ook begrijpen dat het echt geen schattige huisdieren zijn die je kan aaien.

Vergeet je camera niet en doe makkelijke kleren (geen felle kleuren) en schoenen aan.

LAAT OOK JIJ DE VOGELS VLIEGEN?

Tekst 4

1 Stelling: Vechtsporten zijn goed voor je

2 Wat vind jij?

3 Ben (11): Door thaiboksen voel ik me veel zekerder. Tijdens de training vecht
4 ik met meisjes en jongens, maar bij wedstrijden niet. Dan is de regel jongens
5 tegen jongens en meisjes tegen meisjes.

6 Robin (11): Of een vechtsport goed voor je is, ligt vooral aan jezelf. Voor mijn
7 concentratie is het heel goed. Vroeger was ik best druk, maar nu ben ik veel
8 rustiger. En het is ook echt niet gevaarlijker dan voetbal of tennis. Daarbij
9 gebeuren ook ongelukken.

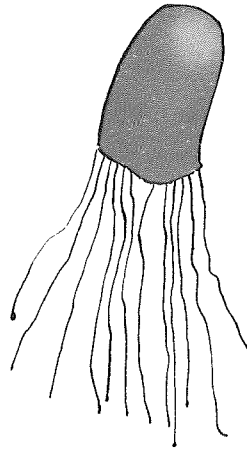
10 Jan (12): Door thaiboksen leerde ik me beter concentreren op school. Het
11 mooie van deze sport is: je concentreren op de bewegingen van je
12 tegenstander. Een goede thaibokser voelt aan wat de ander gaat doen.
13 Thaiboksen komt uit Thailand, een mooi land. Ik ben er geweest, ook om te
14 trainen. Door de hitte was dat echt zwaar. Deze zomer ga ik weer.

15 Tessa (11): Mij lijkt een vechtsport niet goed voor je. Door sommige klappen
16 die je krijgt, kan je misschien wel wat breken. En ook als je een keer plat op
17 de grond gegooid wordt, kan het zijn dat je wel wat hoort kraken. Als je een
18 vechtsport doet zou het daarom goed zijn om één keer in het jaar of half jaar
19 naar de fysiotherapeut te gaan, denk ik. Gewoon ter controle.

20 Daphne (12): Ik vind dat vechtsport wel goed voor je is. Je leert jezelf
21 verdedigen. Als er iets gebeurt en je bijvoorbeeld wordt aangevallen kun je
22 het geleerde altijd gebruiken, maar als je gewoon met een vriend of vriendin
23 bent, mag je die trucjes niet toepassen.

Tekst 5

Een kwal

- 1 Dieren kunnen op verschillende manieren een gevaar voor de mens zijn, zeker als ze giftig zijn. Giftige dieren bijten of steken en zorgen zo dat er gif in je bloed komt waardoor je in het ergste geval zelfs kunt overlijden. Denk maar aan sommige spinnensoorten of bepaalde slangen. Maar het giftigste dier ter wereld is een kwal. De dooskwal, om precies te zijn. Die doodt elk jaar honderd tot tweehonderd mensen.
- 2 Dooskwallen danken hun naam aan hun vorm. Die lijkt wel een beetje op een doos of kubus. Dooskwallen zijn lichtblauw van kleur en voor een deel doorzichtig. De vier kanten van hun doosvorm hebben elk zes oogjes. Ze hebben dus in totaal vierentwintig ogen. Omdat ze geen hersenen hebben, is het echter maar de vraag of ze ook 'weten' wat ze zien. Onderaan het doosvormige lijf zitten slierten: tentakels. Die hebben verschillende lengtes, maar de langste kan wel drie meter zijn. Dooskwallen hebben zestig van die tentakels en op iedere tentakel zitten duizenden kleine stekeltjes die gif afscheiden zodra ze met huid van hun prooi in contact komen.
- 3 Mensen worden ook af en toe gestoken door een dooskwal. Dat gebeurt al bij de lichtste aanraking van een dooskwal met een mensenhuid. Als een mens door een dooskwal is gestoken, heeft hij heel snel tegengif nodig, want hij kan al binnen drie minuten aan een dooskwallensteek overlijden. De steek van de kwal doet ook nog eens verschrikkelijk veel pijn en zorgt ervoor dat een mens binnen een paar minuten verlamd raakt.
- 4 Je hoeft niet bang te zijn dat je aan de Nederlandse kust of andere Europese vakantiestranden dooskwallen tegenkomt, want ze leven in tropische zeeën in Zuidoost-Azië en Australië. In die wateren vinden ze hun favoriete voedsel: kleine vissen en schaaldieren, zoals garnalen.

Primair en speciaal onderwijs

Cito Volgsysteem

Begrijpend lezen 3.0

Tekstboekje E7

Cito

Amsterdamseweg 13
Postbus 1034
6801 MG Arnhem
T (026) 352 11 11
klantenservice@cito.nl
www.cito.nl

Artikelnummer: 62042
Fotografie: Ron Steemers
© Cito BV Arnhem (2017)